

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Dovencultuur en de erkenning van gebarentaal

7 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een uitleg dat Bob gesocialiseerd wordt binnen de Dovencultuur, met een toepassing van het kernconcept socialisatie en twee socialisatoren uit regel 1-30 van tekst 4 1
- een uitleg dat deze socialisatie van invloed is op het referentiekader van Bob, met informatie uit regel 1-30 van tekst 4 waaruit dit blijkt en met een toepassing van het begrip referentiekader 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Uit tekst 4 blijkt dat door de omgang met groepen zoals gezinsleden (r. 20) en de dovenschool (r. 21) de Dovencultuur op Bob als lid van de Dovengemeenschap wordt overgebracht en door hem wordt eigen gemaakt 1
- Deze socialisatieprocessen bepalen mede zijn kennis/opvattingen (referentiekader) met betrekking tot de Dovencultuur. Uit tekst 4 blijkt namelijk dat hij de Dovencultuur ziet als een meerderheidscultuur (r. 17-19) 1

8 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat een redenering dat er volgens de auteur van tekst 4 een spanning bestaat tussen de externe collectieve identiteit en de sociale identiteit van doven, met:

- een toepassing van het begrip externe collectieve identiteit en een voorbeeld van deze identiteit uit tekst 4 1
- een toepassing van het begrip sociale identiteit en een voorbeeld van deze identiteit uit tekst 4 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- De auteur van tekst 4 stelt dat doven als gehandicapten worden gezien in de maatschappij, dat niet kunnen horen een gebrek is (r. 31-32, r. 36-37). Dit is een voorbeeld van de externe collectieve identiteit, want het is volgens haar het beeld dat anderen van doven hebben en dat ze als kenmerkend aan hen beschouwen 1
- Deze externe collectieve identiteit komt volgens de auteur niet overeen met het beeld dat doven van zichzelf hebben en dat is afgeleid van de kennis over doven. In de tekst staat namelijk dat doven zich niet gehandicapt voelen (r. 33-34; r. 44-45) 1

Vraag	Antwoord	Scores
9	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat in de officiële erkenning van de NGT een kenmerk van democratisering te herkennen is, met een toepassing van een kenmerk van democratisering 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een voorbeeld van dit kenmerk uit tekst 5 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Door de erkenning van de NGT worden rechten en mogelijkheden tot participatie van doven uitgebreid. Uitbreiding van rechten / participatiemogelijkheden van burgers is kenmerkend voor democratisering 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Een voorbeeld hiervan is het recht om een eed af te nemen in je eigen taal (r. 33-35) 	1
10	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat een redenering dat officiële erkenning van de NGT kan bijdragen aan de institutionalisering van die taal in de Nederlandse samenleving, met:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een toepassing van een complex van waarden / meer of minder geformaliseerde regels uit de omschrijving van het kernconcept institutionalisering en informatie uit tekst 5 die deze redenering ondersteunt 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een toepassing van standaardgedrag patronen die het gedrag van mensen (en hun onderlinge relaties) reguleren uit de omschrijving van het kernconcept institutionalisering en informatie uit tekst 5 die deze redenering ondersteunt 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Met de officiële erkenning van de NGT worden er formele regels over het toestaan en (verplichte) gebruik van de NGT vastgelegd in een wet (r. 27-31) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Deze regels zullen leiden tot standaardgedrag patronen, die het gedrag van mensen en hun onderlinge relaties reguleren, bijvoorbeeld dat burgers kunnen kiezen om een eed of gelofte in de NGT af te leggen (r. 33-35) 	1

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat uit de erkenning van de NGT blijkt dat de cultuur met betrekking tot doven tijdgebonden is, met een toepassing van het kernconcept cultuur 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • informatie uit tekst 4 en uit tekst 5 waaruit de tijdgebondenheid van cultuur blijkt 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit de erkenning van de NGT blijkt dat de opvattingen/voorstellingen die mensen in de samenleving hebben over doven, door de tijd heen zijn veranderd van mensen die door een medische afwijking niet volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving naar mensen die wel volwaardig deelnemen aan de samenleving 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Uit tekst 4 blijkt namelijk dat in het verleden de opvatting heerste dat dove mensen 'gerepareerd' moesten worden (tekst 4, r. 51-52), terwijl uit de erkenning van de NGT blijkt dat de overheid vindt dat doven gelijkwaardig aan andere burgers moeten kunnen deelnemen aan de samenleving, doordat bijvoorbeeld de overheid in hun taal moet communiceren (tekst 5, r. 35-38) 	1
12	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat er bij het leren van gebarentaal sprake kan zijn van enculturatie, omdat de taal onderdeel is van de cultuur waarin de persoon is opgegroeid, met informatie uit tekst 4 of tekst 5 waaruit enculturatie blijkt 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • een uitleg dat er bij het leren van gebarentaal sprake kan zijn van acculturatie, omdat de taal onderdeel is van cultuur waarin de persoon niet is opgegroeid, met informatie uit tekst 4 of tekst 5 waaruit acculturatie blijkt 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voor kinderen die doof zijn geboren en in de Dovencultuur zijn opgegroeid, is er bij het aanleren van gebarentaal sprake van enculturatie, omdat de taal onderdeel is van de cultuur waarin het kind is opgegroeid, zoals in het gezin, de school en de vriendengroep (tekst 4, r. 17-22) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Voor andere mensen uit de dovengemeenschap kan er bij het aanleren van gebarentaal sprake zijn van acculturatie, omdat ze niet opgegroeid zijn met de taal, zoals horende ouders van dove kinderen (tekst 5, r. 17-20) 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 2

Een juist antwoord bevat:

- een uitleg van welk aspect van de politieke besluitvorming over de NGT het barrièremodel zou benadrukken, met een toepassing van het aspect strijd/conflict (tussen mensen en groeperingen met tegengestelde belangen en opvattingen) / macht (realisatiemacht of hindermacht) / hindernissen/barrières/drempels 1
- informatie uit tekst 5 waaruit dit aspect blijkt 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Het barrièremodel zou de nadruk leggen op de strijd die geleverd moet/moest worden om de NGT officieel erkend te krijgen / om een meerderheid in de Tweede Kamer te krijgen voor het wetsvoorstel dat de officiële erkenning van de NGT regelt. Strijd tussen mensen en groeperingen met tegengestelde belangen en opvattingen is een aspect waarop het barrièremodel de nadruk legt 1
- Uit tekst 5 blijkt dat de erkenning van de NGT als officiële taal een strijd is die al 30 jaar duurt (r. 39-41) 1

14 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat een redenering dat Dovenschap macht heeft uitgeoefend, met:

- een toepassing van het inzetten van hulpbronnen uit de omschrijving van het kernconcept macht 1
- de naam en omschrijving van een politieke / cognitieve machtsbron en een voorbeeld hiervan uit de inleiding van de vraag 1
- een toepassing van het bereiken van doelstellingen / het vergroten van handelingsmogelijkheden uit de omschrijving van het kernconcept macht 1

voorbeeld van een juist antwoord:

- Dovenschap heeft gebruikgemaakt van zijn vermogen om macht uit te oefenen, omdat Dovenschap het vermogen heeft gehad om een petitie te starten en aan te bieden aan de Tweede Kamer 1
- Het petitierecht is een middel om volgens de wet dwang uit te oefenen op (in dit geval) de Tweede Kamer en daarmee een politieke machtsbron 1
- Met de petitie wilde Dovenschap bereiken dat de Tweede Kamer/het parlement snel over zou gaan tot erkenning van de NGT. Deze doelstelling is in 2020 bereikt, want toen heeft het parlement ingestemd met het wetsvoorstel 1

Vraag	Antwoord	Scores
15	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat:	
	<ul style="list-style-type: none"> de naam van de mediahypothese die te herkennen is: de opinieleidershypothese 	1
	<ul style="list-style-type: none"> een uitleg dat de opinieleidershypothese te herkennen is met een toepassing van de opinieleidershypothese 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> De opinieleidershypothese is te herkennen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> want uit de inleiding van de vraag blijkt dat de populariteit van de gebarentolk Irma op de corona-persconferenties er (mede) voor gezorgd heeft, dat zich zo veel meer studenten hebben aangemeld voor de opleiding tot gebarentolk. Vanuit de opinieleidershypothese kun je stellen dat Irma, en hetgeen zij uitdraagt als gebarentolk, als opinieleider/idool invloed heeft gehad op mediagebruikers 	1

Opgave 3 Laaggeletterdheid

16	maximumscore 2	
	Een juist antwoord bevat een redenering dat digitalisering als veranderingsproces invloed kan hebben op het vraagstuk van laaggeletterdheid, met:	
	<ul style="list-style-type: none"> een toepassing van het begrip digitalisering en een toepassing van het hoofdconcept verandering, waarbij de richting en/of het tempo van de verandering genoemd wordt 	1
	<ul style="list-style-type: none"> informatie uit de inleiding van deze opgave om de redenering te ondersteunen 	1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	<ul style="list-style-type: none"> Door de ontwikkeling in de richting van meer aanbod en gebruik van digitale informatie, worden digitale vaardigheden steeds belangrijker 	1
	<ul style="list-style-type: none"> In de inleiding staat dat laaggeletterden vaak moeite hebben met digitale vaardigheden. Digitalisering (zonder dat laaggeletterden hun digitale vaardigheden verbeteren) kan er dan voor zorgen dat het nog moeilijker wordt voor laaggeletterden om deel te kunnen nemen aan de samenleving 	1